

ELŐFIZETÉS:
 Éves évre ... 12 kor.
 Fél évre ... 6 kor.
 Negyed évre ... 3 kor.

*
 A lap szellemi részét illető
 küldemények a szerkesztő-
 nek, anyagiak a lapfajdo-
 nosnak küldendők.

BÁCSKA.

MEGYEI KÖZÉRDEKŰ POLITIKAI KÖZLÖNY.

HIRDETÉSI DÍJ:
 egy 1 hasábos petit sor 20 fill.,
 többszöri hirdetésnél olcsóbb.
 Nyitólé sora 50 fillér.

A hirdetések BITTERMANN
 NÁNDOR ÉS FIA könyv- és
 könyvnyomtatás-fogadatlak
 el.
 Kéziratok nem küldetnek vissza.

Egyes szám ára 20 fillér.

Megjelen minden kedden és pénteken.

Egyes szám ára 20 fillér.

A katolikus autonómia.

(M. N.) Az ige, melyet évtizedek óta hirdettek a különböző próféták, végre testet öltött. A katolikus autonómiai szervezet megszületett. A katolikus autonómiát szervező kongresszus befejezte működését, megalkotta a római katolikus önkormányzati szervezet alapszabályzatát, mely megérdemli, hogy életben maradjon. Erős a reményünk, hogy ezen szabályzat alapján csakugyan életrevaló önkormányzati szervezet fog létrejönni, mely hasznára válik az egyház igazi érdekeinek és szolgálhatni fog a nemzeti céloknak.

Mi mindvégig a „benevolus spectator” szerepét játszottuk az autonómiai szervezés kérdésében, főként a hetekre terjedő részletes tárgyalásnál néztük jóakaró érdeklődéssel a tanácskozások folyását. Mert láttuk, hogy a vitatkozások során a néha felvetődő szenvedélyesség által felvert hullámokon. Láttuk, hogy ezen okos és bölcs vezérelt mellett, habár némi hanyattatás és megpróbáltatás után, végre mégis csak révbe fog jutni a hajó, melyeknek a katolikus önkormányzati szervezet van írva a zászlójára.

Most a célpontnál a kivívott eredményért szívesen üdvözljük a bölcs kormányosokat. Elsősorban Magyarország hercegprímását, Vaszary Kolos bíbornokot illeti meg az elismerés, a kinek buzgóssága és az ügy iránti lelkesedése már előre is biztosította az autonómiai tárgyalások sikerét. Ebben az elismerésben szintén szívesen részeltetjük a püspöki kar többi érdemes tagjait, a kik nemes mérséklettel, hazájuk és egyházuk iránti súlyos kötelességeik lelkiismeretes felismerésével, hagyományos hazafiságukkal és kipróbált bölcseségükkel és mindenkor fentartott tekintélyükkel sikeresen őrt állottak a fölött, hogy az autonómiai mozgalom túl ne menjen a kellő határokon és a kitűzött célon. Főként, hogy az autonómia ügye az általános politikai és párteólokra ki ne zsákmányoltassék, a mire nézve bizonyos aggodalommal tölthetett el bennünket a néppárt viselkedése az autonómiai kongresszusi választásokon. Mert, a míg annak idején az akkori kor-

mány és pártja tartózkodó álláspontot foglalt el az autonómiai kongresszusi választásokon, addig a néppárt mindenütt heves korteskedést fejtett ki a plébániákön és pedig pártpolitikai programjának iparkodott propagandát szerezni az önkormányzati kongresszusi választási mozgalmak alatt.

Ezt a törekvést jóformán a püspöki kar tekintélye és bölcsesége szerelte le. Midőn a püspöki kar határozottan formulázta álláspontját és az önkormányzati kongresszuson annak erőlyesen védelmére kelt, ezzel szemben el kellett némulni nyomban minden oly politikai törekvésnek, mely a püspöki kar álláspontjával ellentézett és a melyet a kongresszusnak szélsőbb politikai elemei képviseltek.

Most újból konstatáljuk, hogy a püspöki kar álláspontja legközelebb állott mindenkor a kormány álláspontjához és soha egy hajszálnyira sem tért el attól az alapelvtől, melyet ő felsége a katolikus autonómiát szervező kongresszus elé tűzött, hogy ugyanis a mostani kongresszus az egyház és az állam alaptörvényeinek figyelembevételével, alakítsa át az 1870-iki kongresszus által kidolgozott szervezeti szabályzatot. Mert ezt éppen az okon nem lehetett életbe léptetni, mivel az egyház hierarchikus alkotmányába ütközik és a magyar állam, valamint a katolikus egyház közötti évszázados viszony felforgatására, az egyházi és állami hatalom közötti egyensúly megzavarására és szakadatlan surlódásokra vezetett volna.

Főlöszleg kiemelünk, hogy a mostani szervezet sokkal kisebb terjedelmű, jelentékenyen kisebb hatáskörrel van felruházva, mint lett volna felruházva azon önkormányzati testület, a melynek szervezetét az 1870-iki katolikus kongresszuson kontemplálták és megalkották. Ámde ezt józan felfogás mellett veszteségnek venni nem lehet és nem volt szabad. Akkor, 1870. évben, olyan szervezetet csináltak, melyet sem az egyház részéről, sem az államot képviselő kormány részéről egészségesnek, életrevalónak nem tartottak és éppen azért életre sem hívták azt. Viszont a mostani kongresszus legfőbb érdeme, hogy sikerült neki ezeket a veszélyes szerve-

hibákat eltávolítani és kitűzött céljához hiven olyan önkormányzati szervezetet létrehozni, mely sem az egyház, sem az állam jól felfogott érdekeit nem sérti és alkalmas arra, hogy ez alapon eredményes, közhasznú tevékenység fejlődjék ki iskolai, egyházi és jótékonyági téren.

Midőn tehát a katolikus kongresszus most befejezvéen működését, Apponyi Albert gróf indítványa értelmében felirattal fog járulni ő felsége elé és ennek kapcsán befogja mutatni a szervezeti szabályzatot, joggal és a kötelességteljesítés jól eső öntudatával és lélekemelő önrzetével mutathat arra, hogy a kongresszus hiven megfelelt ő felsége felhívásának, sikeresen megoldotta azokat a feladatokat, a melyeket annak idején Wlassics Gyula vallás- és közoktatásügyi miniszter előterjesztésére a kongresszus elé kitűztek.

Ezzel egyszersmind igazolva van Wlassics Gyula vallás- és közoktatásügyi miniszternek, ebben a nagyfontosságú kérdésben kezdettől fogva elfoglalt álláspontjának helyessége. Mert elsősorban mégis csak Wlassics Gyula vallás- és közoktatásügyi miniszter nagyjelentőségű politikai vívmányának kell tekintenünk, hogy az autonómia szerencsésen létrejött. Mert ő volt az első, a ki ezeket a helyes alapelveket felismerte és kitűzte, a melyeknek alapján most a katolikus önkormányzati szervezetet annyi sokféle vergődés után mégis létrehozni tudtuk. Tagadhatatlanul Wlassics miniszter ügybuzgósságának kell tekintenünk az autonómiát szervező kongresszus összehívásának legfelső helyen való szorgalmazását és kieszközölését is. Valamint tagadhatatlanul fényes igazolása Wlassics Gyula miniszter államférfiúi bölcseségének és belátásának az a tény, hogy a miniszter minden támadás és erőlködés dacára, az ő álláspontjából egy hajszálnyit nem engedett. Ellenben a kongresszus többsége jött folyton és folyton közelebb a miniszter álláspontjához, felismervén annak helyességét és az adott viszonyok között egyedüli kivihetőségét.

Ebben a munkában pedig nagy szolgálatot, mondhatni pótolhatatlan szolgálatot tettek Szapáry Gyula gróf, a kongresszus fáradhatatlan, buzgó elnöke, Apponyi Albert gróf, Horánszky Nándor

A „BÁCSKA” tárcája.

A szerelem a magyar költészetben.

— Trischler Károly felolvasása a szabad Lyceumban. —
 I. közlemény.

A magyarnak mindig, minden időben volt költészete és voltak költői.

Az őskorban énekekkel imádták és tisztelték a magyarok Istenét, a Hadurt. S ha leszálit közéjük a gysz angyala: a halottakat busongó gyászadalokkal siratták el.

A legrégibb ősmagyar költészet azonban leginkább a magyar nemzet hősi történelmének nagy eseményeit, a hadverő hősök lángoló szerelmét, a hőstettek dicsősítését zengette. Erről a nemzet testületében egy külön dalos rend, az igricek, a hegedősök gondoskodtak. Ezek énekelték a nemzeti dalokat a táborban, az ősmagyarok lakomáin.

Arpád etelvári diadalünnepe a kobozok és sipok hangjai és az igricek és hegedősök énekei zengettek. Ez a dalos rend fönmaradt a XVII. század végéig. A királyi és főemesi udvaroknak, sőt még magának a népnek is meg volt az igrice és hegedőse.

A midőn a magyar keresztény lett, az egyházi ének és legenda volt a magyar költészet tárgya. Majd később az Anjou-hazi királyok idejében a nyugat-európai mondakörök, majd a klasszikus szellem behatása alatt a költészetnek a nagyok dicsősítése és az erkölcsi romlás prédikációszerű ostromozása volt a tárgya és forrása.

Nyomat találjuk e korban a keresztényi színjátéknak is. A mohácsi vész után pedig már az irodalmi költészet is virágzik, melyet a néptanítók és protestáns papok műveltek, de találunk soraikban magyar főurakat is. Leggazdagabb volt e korban a történelmi és regényes históriai költészet. Majd a vallási, egyházi énekek után a legendák, a bibliai elbeszélő és a kor erkölcsait ostromozó költészet virágzott. Voltak iskolai színjátékok is,

melyeket nyilvános vizsgálatokon, vagy sátoros ünnepeken a tanuló ifjuság adott elő. Voltak allegóriai erkölcsi játékok is. Ilyenek: Szilágyi és Hagymási, Ilosvai Toldy Miklósa, Görgey Albert Argirusa.

A klasszikai mondakörből is találunk tárgyakat: A trojai veszedelem, Aeneas bujdosása, Világbiro Nagy Sándor.

Majd a rimes krónikák kertlnek sorra. Lantos Sebestyén az egykoru eseményeket énekeli meg. Ezen rimes krónikák valóságos történelmi kútfők.

Ekkor pendült meg az első világi dal, a hős Balassa Bálint lantján. Balassa előtt a Nyilas névtelen-jének „Házások éneke” versében találjuk első nyomait a szerelmi lyrának. Ebben az énekek két ifju hazaa, a versfők szerint Nyilas István és Zombok Anna kedélyeskednek egymással. Ebben az énekekben hangzik fel először a „szerelem” szava.

Versfőknek neveztek a régiak többnyire a versszakok első betűit, melyek összeolvasva, néha valamely latin közmondást, a vers címét, ajánlását, vagy szerzője nevét hozták nyilvánosságra.

A „Házások énekeben” a völegény így köszönti menyasszonyát.

„Társul adtak, kegyes egyek téged énnekem!
 Hogy te lennél nyavalyamba nagy segítségem!
 Mindenekbe ékességem, nagy tisztességem,
 Egyetembe az úr Isten soka éltessem!
 Nálad hagyom az én hitem, drága zálogom,
 Szerelmemet egyetembe véle ajánlom.”

A menyasszony feleli:

„Nálam kedves és szerelmes a te beszéded,
 Drágálatos, tisztességem minden intesed,
 Hű szívembe helyeztetem, mint drága kincset!”

A szerelem aránylag csak lassan tudott kellő teret foglalni a magyar költészetben. Az az irány, mely virág-énekeinket tldözte és Balassa verseit tűzbe vetette, nem kedvezhetett kifejlődésének. De azért ennek a kornak a költői is megpendítik a szerelem hangjait lantjuk burjain.

Kezdenek már szerelemről énekelni a históriás énekekben is. Ezek közül az első, Zrinyi Miklós a hős költő, ki az ő szive szerelméről így énekel:

„Marsnak sisakjában gilicék költenek:
 Ez jele, hogy ő és Vénus nem ellenkeznek.
 Hazámért, Juliámért
 Sok nagy bajt próbáltam:
 Vitézül kiálltam!”

Könyörög neki:

„Jaj, szerelmes Juliám óvjad magadat:
 Hangya meg ne csipje szép fehér lábaidat,
 Ne akassza szederjén arany hajadat:
 Allítsd meg, állítsd meg kérlek futásodat.”

De Julia nem szereti és elfut előle. Erre a költő kesereg:

„A Dráva partjai meghallák keservem,
 Együtt siránkoztak kinjaimon velem.
 Meddig futsz? kiáltám, én szerelmesem?
 Megállsz-e, térded hogy ölelhessem.”

Erre a kérdésre Julia nemmel felel. A költő ezt ugyan nem mondja, de a versszak végén gondolatjel után ez olvasható: echo — Nem.

Erre megharagszik az ő szerelmesére és kijelenti:

„Szerelmed iránt így stlyedvén kétségbe,
 Miért rügődozni, mondám — ösztön ellen:
 Rettenetes szabálymat verem kezembe
 S föléptem vitéz Marsnak hős seregébe.”

Szerelme azonban nem hűlt ki egészen a szivéből. A tavasz ébredésével újra föllángol és még egyszer kéri Juliáját, hogy szeresse és pedig ezzel a költői kéressel:

„Nézd mint nőnek szép virágok az erdőben —
 Aelos meglágyította baragját —
 Boreas szereti szép Oretheat —
 Szent Gergely meghozta a nagy orrú golyát,
 Gilice megtalálta kedves társát.
 Hallottál már bömbölő bömbölkét,
 Menyei kecskét, tarka babutákat?
 Láttál már rózsákat?

és Hoványi Gyula dr. előadó, az ő önzetlen, nagyszerű közreműködésükkel.

Hisz, a ki figyelemmel kísérte a kongresszus tárgyalásait, felismerhette mindjárt Apponyi Albert gróf hatalmas vezetőségét, mely mindvégig érvényesült az egész vonalon.

Az autonómiai mozgalom szerencsés végződésére felismerhető hatással volt végül az időközi politikai rendszerváltozás is, a melyet Széll Kálmán jó szelleme hozott közügyeinkbe. Ezen szellem folytán a kormány jó szándékai és becsületes törekvései iránt a bizalom folytonosan szilárdult és gyarapodott még azok körében is, a kik kezdetben az egész autonómiai mozgalmat csupán taktikai fogásnak tekintették, melynek célja éppen az lett volna, hogy a katolikus egyházi önkormányzat iránti követeléseket meghíusítsák. Most azonban látja mindenki, hogy a kormány komolyan akarta és akarja a katolikus egyházi önkormányzat létrejöttét és az létre is fog jönni abban a keretben, a mint azt a kormány akarta.

Az egész dolog vége ennek a kormány álláspontjának helyességét és győzelmét hirdeti.
Finis coronat opus!

Ministeri fölmentés és kinevezés. A hivatalos lap a következő királyi kéziratokat közli:

I.
Kedves Hegedűs! Midőn Önt kereskedelemügyi magyar ministeri állásától saját kérelmére ezennel fölmentem, Önnek eddigi buzgó és kiváló szolgálatai elismeréséül I. osztályú vaskorona-rendemet díjmentesen adományozom.

Kelt Budapestben, 1902. évi március hó 4-én.

FERENCZ JÓZSEF, s. k.

Széll Kálmán, s. k.

II.
Kedves Horánszky! Magyar ministerelnököm előterjesztésére Önt kereskedelemügyi magyar ministeremmel ezennel kinevezem.

Kelt Budapestben, 1902. évi március hó 4-én.

FERENCZ JÓZSEF, s. k.

Széll Kálmán, s. k.

Az igazságügyi miniszter kinevezése. Az a magas kitüntetés, melyben ötszövege az igazságügyi minisztert az első osztályú vaskorona-rend adományozása által részesítette, országos nemcsak jogi, hanem minden egyéb társadalmi körökben is őszinte örömet kelt, mert az elismerés oly ferfinak juttott, ki igazságügyeinket olyképp törekszik átalakítani, hogy az összeség áldásává és jogi állapotaink legnagyobb becsültetésé válnak. Mily hangyasorgalmat fejt ki Plósz miniszter, hogy igazságszolgáltatásunkat európai színvonalra emelje, csak a szakörök tudják ugyan, de hogy kormányzata alatt jogi állapotaink nagy mértékben javultak, azt tudja az egész nemzet és ezért a legmagasabb kitüntetés felett a meglegedés épp oly általános, mint őszinte.

Reform az érettségi vizsgákon. A vallás-és közoktatásügyi miniszter az érettségi vizsgálatoknál igen fűdős reformot létesít, a mennyiben a latin nyelvvel való vizsgálat az érettségező nem, mint eddig szokásban volt, magyarból latinra, hanem latinból magyarra fog fordítani. Erről a következőket írja a Bud. Tud. Több ízben hangzott fel illetékes szakférfiak részéről, sőt az annak idején Wlassics Gyula dr. közoktatásügyi miniszter személyes elnökölete mellett tartott érettségi vizsgálati szakértői ülés is kifejezést nyert az az óhaj, hogy az érettségi írásbeli vizsgálatokon az ugynevezett latin penzum, a mely már nem lehet a középiskolai tanuló szellemi érettségének fokmérője, töröltesse el és lépjen helyébe a latinról magyarra való fordítás. E kívánság, bármily megokoltnak látszott is, a latin nyelvi

oktatásnak más célokat kitűző régi tantervvel szemben, nehezebben volt végrehajtható. A mint azonban az új tanterv kibocsátásával a latin nyelvi oktatásnak végső célja is módosult, önként következett be annak a szükség is, hogy a latin írásbeli dolgozat követelménye is megváltoztassék. Az új tantervnek a jövő tanévben az egész vonalon való életbevitelével e kérdés aktualitása válik. Minthogy azonban a középiskolai törvény szerint az érettségi vizsgálatokra vonatkozó intézkedéseknél a két egyetem, a műegyetem és az egyházi főhatóságok véleménye is meghallgatandó, Wlassics Gyula miniszter reformtervének végrehajtása céljából nevezetteket a tárgybán véleményadásra szólította fel. E vélemények már mind beérkeztek a miniszteriumba. Ugy értesültünk, hogy a beérkezett vélemények közül csak 5 nyilatkozik a régi rendszer, a magyar-latin dolgozat mellett, míg 32 vélemény a magyarból latinra való fordítás eltörlését sürgeti. Ugy tudjuk, hogy a miniszter ezek alapján a latin penzum eltörlését elhatározta és az erre vonatkozó rendeletet legközelebb ki is fogja adni. Atmeneti intézkedéssel azonban az idej irásbeli érettségi vizsgálatok alkalmával a jelölteknek kivételesen két tételt fognak kitűzni, egy magyar-latin és egy latin-magyar fordítást, melyek teljesen egyenlő értékűeknek minősítettek és a melyek közt a vizsgálatot tevők tetszésük szerint választhatnak.

Az új kereskedelemügyi miniszter.

A hivatalos lap szerdai száma közli azokat a királyi kéziratokat, melyek egyike Hegedűs Sándor a kereskedelemügyi tárca vezetésétől felmenti, másika Horánszky Nándort kereskedelemügyi miniszterre kinevezi. A fölmentés a távozó miniszter saját kérelmére és hasznos működéséért a legbizelgőbb kitüntetés mellett történt. A visszalépés nem jött váratlanul és ha bizonyos mértékben meglepett, az főleg onnan lehet, mert nem vagyunk hozzá szokva, hogy kényszerítő ok és kardcsapás nélkül adjanak fel állásokat, melyek hatalmat és tekintélyt kölcsönöznek. És elég különös, hogy a lemondás híresztelésekor nem kerestek okokat, míg most a bevezetett tény után majdnem fanatikus buzgósággal kutatják annak okát s állítólag nem lehet olyat találni, melyet kielégítőnek kell elfogadni.

Ebben az esetben nincs maskepp, mint a legtöbb olyan esetben, midőn több ok működik közre, hogy t. i. azok egyike egyedül nem ad elég felvilágosítást, hanem valamennyit együtve kell foglalni.

Mindenki tudja, mily nagy ambícióval fogott hivatalához és mily tulságos várakozást fűztek országosra munkájához. A harom év mérlege nem kedvezőtlen ugyan, a rendkívül nehéz körülmények tekintetbe vételével talán fényes is, de a távozó miniszter ambíciójához, tudásához és szorgalmához mérten sokaknak talán megsem tetszik teljesen kielégítőnek. De fardhatatlan munka, mely sem a kilátásba vett teljes sikerrel, sem a feltétlen teljes elismeréssel nem találkozhat, elorsvasztja még a velőket is, mert nem jár vele a legedesebb jutalom: a saját belső megnyugvás.

Második okképpen tekintetbe jön, hogy a volt nemzeti párt belső egybeolvadása a szabadelvű párttal a kormányban is kifejezésre jusszon. Azt lehetne kérdezni, hogy mért nem történt ez korábban? Könnyű a felelet. A volt nemzeti párt azon tagjai, kik valamelyik miniszteri tárcára tekintetbe jöhettek, a legnagyobb szívt fektették arra, hogy ne nyerjen a dolog oly látzatot, mintha pártjuk holmi kompenzációkért lépett volna be a szabadelvű pártba, nem pedig kizárólag politikai és hazafias indokokból. Ez a tekintet eddig mindig megnehezítette a volt nemzeti párt valamelyik tagjának belépését a kabinetbe; most azonban oly időszak előtt állunk, a mely feltétlenül kizár minden tétozást és aggályoskodást. Ausztriával meg kell csinálni az új kiegyezést, a külállamokkal meg kell kötni az új kereskedelmi szerződéseket. Oly állami akciók ezek, melyek sok évre dönteni fognak a legfontosabb érdekek felett és így itt az ideje, hogy a vérfelújításból, melyet a szabadelvű párt a nemzeti párt beolvadása

által 3 év előtt kapott, egy erős hullám a kabinetben is érezhető legyen.

A harmadik ok, de amelyet elhallgatnak, mert az egészségügyi tekintetek igen diszcreditálva vannak, tényleg Hegedűs egészségi állapota.

Mindent egybefoglalva, eléggé indokolt a lemondás és gond nélkül engedhetjük távozni a bucsuzót, mert utóda, Horánszky Nándor bir mindama kvalitásokkal, melyek igazolják a teljes és korlátlan bizalmat. Horánszky 30 évnél régebben áll a parlament küzdelmek tüzeiben, mely idő alatt politikai individualitása annyira kidomborodott, hogy egyetlen kis ránc sem maradt azon ismeretlen. Hogy most a Széll kabinetbe belépett, nem becsúgy indította, hanem kötelességtudat, mely azt parancsolta neki, hogy a hozzá intézett felszólításnak eleget tegyen.

Az új kereskedelmi miniszter képességei felett épp ugy nincs vélemény különbség, mint tiszta, előkelő és nemes jelleme felett. Az általános belpolitikai kérdéseken kívül különös előszeretettel foglalkozott Horánszky közgazdasági és pénzügyi kérdésekkel. Budgetbeszédjei mindig szakavatottságon alapultak és harcmodora külsőben sem volt előkelőség nélkül.

Az új kereskedelmi miniszter mint teljesen megérett ember lép hivatalba. Illuzióktól alkalmasint teljesen ment, de az kétségtelen, hogy minden elérhető teljes erejével törekedni fog elérni s a mit elért, ügyesen meg fogja védeni. Remélhetőleg a szerencse is mellette lesz és megtermékenyíti fáradozását. A Széll-kabinet az új miniszterben mindenestre megbízható erős ismeretekben gazdag vezetőjét találta meg fontos gazdasági érdekeinek s így e kinevezést mindenfelé osztatlan meglelégedéssel fogadják. Erjék el sikerei ugyanazt a magasságot, melyen nagy tehetsége, tiszta jelleme és izzó hazaszeretete áll és találja meg jutalmát a pozitív alkotásban a lemondásért, melyet politikai okokból évek hosszú során át gyakorolt.

Honvédelmi leleplezése.

Bács Kula hazafias, derék közönsége a szabadság ünnepe — március tizenötödikén — kegyeletes szép ünnepélyt ül.

A bács-kulai polgári olvasóegylet kezdeményezésére az 1848—49. magyar szabadságharcban áldozatul esett és a bács-kulai római katolikus temetőben elhaltolt vértanúk emlékének megőrzésére közadakozás útján egy síremléket állított fel.

A hazafias kegyeletnek ezt a szép jelét március idusán fogja a hazafias bács-kulai közönség a következő ünnepségek keretében leleplezni.

Az ünnepélynek, mely két részből fog állani, műsora a következő:

Az ünnepélyen résztvevő közönség, továbbá a hatóságok, egyletek, testületek (ezek lobogó alatt) délután fél kettőkor testületileg vonulnak fel a piactérre, a sörház vendéglője elé.

Az ünnepély kezdetét taracklövés fogja jelezni. — Az ünnepély a kulai dalárda hazafias énekével veszi kezdetét, utána Deák Béla mond beszédet március idusa nagy jelentőségéről.

Ez után az ünnepély közönség a kulai róm. kath. sirkertbe vonul, hol az emlékkő előtt Borovicszky Gyula, Bács Kula község köztisztviselője, derék jegyzője mond ünnepi beszédet.

Mezey Zsigmond, közéletünk kitűnősége, ez után átadja, dr. Hoffmann Károly apát plebános, a k. klerus előkelő tagja beszélteti és átveszi az egyházközség nevében az emlékkövet.

A kulai róm. katolikus temetőben nyugvó vértanúk a következők:

A szerb főkelők vérbírósága bitófára ítélte és kivégeztette Sorok Sándor bácsmegeyi szolgabíró, a kit Hódásghon 7 fegyveres szerb főkelők elfogott. Az athléta természetű szolgabíró hajnalról majdnem délutánig bezárt lakásából az ablakokon hősileg védte magát löfögyverével és a főkelők közül hármat le is lőtt. A község lakossága ennek a kűzdelemnek néma szemlélője volt.

Csúszó kigyókat —
Brekegő békákat?
Mind gyönyörködnek,
Szerelmeskednek,
Csak te vagy egyedül —
Elsz kegyetlentül,
Oh te szép virágszál!

Görgey históriája egy Argirius nevű királyfőről és egy tündér szűz leány regényes szerelméről szól. E költeményben Argirius királyi egy valóságos nőhódító.

Argirius és a tündér szűz leány szeretik egymást nagyon, mélyen, igazán. A gyönyörű csókokat ajkuk nem unja és az ölelésbe nem fard ki karjuk. Argirius meg is köszöni ezt az ő kedvesének, ki kegyes tekintetű, vig kedvű, ragyogó szép és kinek szépségét még Venus szépsége se mulja felül. Hálás is akar lenni ezért a nagy szerelemért Argirius:

„Ennyi munkát tőled én hogy érdemeltem,
Mit kívánsz én tőlem, én szép szerelmem?
Ha személyem tetszik: légy én feleségem!
Szívemnek virága!”

A tündér lány feleli:

„Szép ékes rózsaszál, kit ajkam csókol,
En tőled magam, de hogy tagadhatom.”

A régi magyar költészetben egyszerre csak elnémulnak ezek a históriás énekek és helyébe lép a Balassa Bálint által annyi tüzrel, bensőséggel megpendített lyra. Harom század alatt a Balassa neve az egyetlen, melyet a régi lyrikusok seregéből kiemelhetünk, mint a szerelem igaz dalosát.

Balassa Bálint nevét főként lyrai költeményei őrzik és e csodálatosan szép énekeket háromszáz esztendeje bámulattal és szeretettel olvasta az egész magyar nemzet. Mint minden nagy szellem, ő is eredeti önálló és lebilincselő volt s a XVI. század lyrajának történetében ugyanolyan előkelő helyet foglalt el, mint századunkban Petőfi.

Eleven és gazdag, mint a népköltészet. Zamatos és törzelmetszett nyelve, kintűnó verselése, képekkel és hasonlatokkal ékes stílje és költészetének naiv igazsága minden kor és idő emberét megragadták. Tőle tanultuk

el a Balassa strófát és verseiben a népies költészetnek ifjító és nemesítő hatását ismerjük föl.

Virágénekeiben majd a boldog, majd a kesergő szerelmet énekel, mely szenvedélyes, de nem kevesbé állhatatlan lelkeből egy évtizeden át fakadt. Nagyon sokan bírták szerelmét, valóságos Don Juan volt, hol viszonzva, hol visszautasítva vallomásait. Örömet, majd bánatot lehelték szerelmes énekéi. Losonczy Anna és Bebek Judit, Morgay Kata és Csáky Borbála, Kricsits Ilona és Merth Anna és még többet egymás után szeretett.

Losonczy Annának gyűrűt küld:

„Eredj édes gyűrűm, majd eljutsz asszonyodhoz,
Ki viszen tégedet csókolni szájához —
Oh, hogy nekem abhoz
Nem szabad most mennem
En vigasztalombhoz.”

Bebek Juditot már így énekel ki, a maga gondolt nótájára:

„Beteges lelköm ismét énnekem most új szerelemtől,
Mely betegségem támadott nekem az tekintetéből,
Kinek szeméje, magatartása engemet most megöl.”

Azt mondja magáról, hogy Venus már születésekor megkérte, hogy csak neki szolgáljon, ezt szívesen is teszi, mert a szerelem istenasszonya gyakran hoz neki hasznót.

Könnyűvérű, igazi pillangó volt, mely egyik virágról a másikra száll. Ez neki a legfőbb boldogsága a világon és saját hűtlenségében, könnyelműségében gyönyörködik. Egyik napról a másikra él. Ha most itt lenne — bohém lenne a neve. Ha szerelmeskedésébe „pauza állt be”, mint ő mondja, „vagyok már özvegy gerlice, pár nélkül nyögdcselek.”

Mikor Dobó Krisztinát meglátja és szerelmre gyul iránta, egypár töredelmes énekében kérlelgeti és őszinte vallomásokkal tesz „ifjusági vétkeiről”.

„Boocsád meg nekem ifjuságomnak vétkét,
Sok hiteltenségét, undok fertelmességét,
Töröld el ruságát,
Minden álnokságát,
Könnyebits lelkem terhét.”

Végre Dobó Krisztina a felesége lesz. Azonban a könnyűvérű költő házassága után is a régi maradt. Egyre változtatta könnyen gerjedő szerelme ideáljait és szeretkezéseit. Felesége elfordul tőle és elválnak. Szerette akkor, saját szavai szerint, azt a verset, hogy a felesége idegenségét és hamisságát kezdte eszébe venni, kin elkeseredvén, jutván annak az szerelmesnek igazsága eszébe, akit ok nélkül bolondul elhagyott volt feleségiért:

„Ménél édesb szép szók, örvendetes csókok
Most emlékeztetnek elmúlt régi sok jók,
Melyekbe ezután más sohasem jutok.”

Erre Erdélybe vonul és a vad havasok közt ugy él: felejtett árva remete módra tengek, nem élek, — de nyughatatlan szerelmes lelke itt is szerelmem után vágyódik. Egy szépséges Julia nevű előkelő nőt énekel meg vagy husz dalban.

„Ez a világ sem kell már neköm
Nálád nélkül szép szerelmem”

és mint maga írja „sokféle dolgokhoz” hasonlítja magát és a szerelmet. Ezen szerelmes énekei lángoló hév, gazdag képzelem által tűnnek ki. Julia azonban nem szereti a szélsőap főúr póztát. Meghatók Balassa azon énekei, melyekben Julának könnyörög, hogy szeresse; ugy látszik, ez a szerelem volt egyedüli igaz érzése.

„En édes szerelmem,
Egyetlenegy lelkem,
Mi haszon nekem élnem,
Ha semmi nem segít —
Jómra fel nem indit
Az én eszedezésem.

Vérem hullásával,
Ha hozzám hajlanál —
Tűnődöklő szép gyémántom:
Arra is kész volnék.”

Végre elfogyott a lőszere, a megmaradt szerb fölkelők berontottak, letépték, összekötötték és kocsin magukkal vitték Kulára.

Bitóán haltak meg továbbá Zdráhal János, parbutyi állami ispán, Fogt József, szilbási állami ispán, Vidákovits György, bácsmezei esküdt. Ezek a római katolikus temetőben vannak eltemetve. Fitos János bácsmezei aljegyző, Borovszki József járási írnok, ezek az ág. ev. temetőben lettek elbaltolva. Ezeknek temetési május hó 16-án kiásták és közös sírba tették.

Az alábbi áldozatok 1849. február hó 14-én a városba visszatérni szándékoztak, a szerb fölkelők határai által a város alatt kegyetlenül legyilkoltattak és pedig: Bognár József árvák atyja és neje Provadovszky Teréz, Hanga János iparos és neje Provadovszky Katalin és leányuk Hanga Katalin, Sevaracz Antal, Kadvány András, Kadvány János, Törő András, Hanga Mátyas és végül Krajacsits Benedek déronyai plébános hadifogoly a nép dühének esett áldozatul 1849. évi február hó ötödikén.

Ezek voltak ártatlan áldozatai a vérengző felkelőknek és ezeken emlékeztetést ünnepli most meg Bács-Kula derék, közönsége a szabadság szent ünnepén.

Városi közigazgatási bizottsági ülés.

Zombor szab. kir. város közigazgatási bizottsága f. évi március hó 3-án tartotta meg rendes havi ülését.

Jelen voltak: Latinovits Pál főispán mint elnök, Hauke Imre polgármester, Gyurisits György főjegyző, Pocsay Sándor tiszti ügyész, dr. Poppovits István tiszti főorvos, Gyórfy Géza kir. pénzügyigazgató, Gräff Nikáz kir. tanfelügyelő, Sztankovits György kir. főmérnök, Kerekes János kir. ügyész, dr. Falcione Nándor, Koczkar Zsigmond, Kozma László, dr. Alföldy Árpád, dr. Konyovits David bizottsági tagok és Maximovits Miklós aljegyző mint bizottsági jegyző.

Az ülésen előterjesztett közérdekű jelentésekből közöljük a következőket:

Árvány.

Dekker Pál tanácsnok február havi jelentése szerint oly akadályok vagy összehittküzések nem fordultak elő, melyek a közigazgatási bizottság intézkedését igénybe vennék.

Közegészségügy.

Dr. Poppovits István tiszti főorvos február havi jelentése szerint az elmúlt hóban az egészségügyi állapot kielégítő volt, amennyiben az előző hó, vagy a múlt év ugyanezen havához viszonyítva eltérés nem mutatkozik.

Pénzügy.

Gyórfy Géza kir. pénzügyigazgató f. évi február havi jelentése szerint a közadók állása a következő:

Egyenes adóban befizetett 78556 kor. 33 fil., bélyeg és jogilletékben 7917 kor. 34 fil., fogyasztási és italadóban 7750 kor., tanítói nyugdíjban 294 kor. 40 fil., országos betegápolási pótdadóban 1869 kor. 43 fil.

Az elmúlt hónapban sem fizetési halasztás, sem pedig házadómentesség nem engedélyeztetett.

Tanügy.

Gräff Nikáz kir. tanfelügyelő február havi jelentése szerint a város területén az iskolatgy kielégítő. A nagy kiterjedésű Bánát, Cservenka és Szelenese városrészek óvodákkal nem bírnak, holott éppen ezekben a városrészekben van legtöbb olyan gyermek, kiknek kellő gondozásról és felügyeletéről a szülői háznál nincs kellőképpen gondoskodva, miért is javaslatra szerint felhívott a városi tanács, hogy ezen intézeteknek felállításáról sürgősen gondoskodjék.

Államépítész.

Sztankovits György kir. főmérnök február havi jelentése szerint az általa képviselt közigazgatási ügy kielégítő volt.

Kir. ügyészség.

Kerekes János kir. ügyész február havi jelentése szerint az elmúlt hóban 102 egyén volt letartóztatva, jogerősen elítelt 1, elzárásra 16, fogházra 32, börtönre 28, fegyházra 1, felebezés alatt álló 2 és vizsgálati fogoly 23.

Állategészségügy.

Kuszenda János m. kir. főállatorvos jelentése szerint a lefolyt hóban a hasznos házi állatok állományában ragályos betegség nem merült fel, a város bel- és külterületén uralgott sertésvesz megszűnt és a zárlat hatóságilag feloldatott.

Ugyancsak ezen az ülésen tárgyalattak az egyes szakminiszterekhez a mult esztendő közlgyeinek állapotáról intézett jelentések. Ezen a közigazgatás minden ágára és a közélet egyes fázisaira kiterjedő terjedelmes jelentések egyhangulag tudomásul vették és az egyes szakfeladatoknak a kiváló ügybuzgalommal és szaktudással szerkesztett jelentésekért elismerés és köszönet fejeztetett ki.

A községi árvatárak rendezése.

A régi községi árvatári tartozások rendezésére kiküldött árvaszéki bizottság munkája javában folyik. Az eddig rendezett községekről a következő tudósítást vettük:

A szontai árvatár.

A szontai árvatár rendezése céljából kiküldött bizottság dr. Hirmann Ferenc tb. főügyész, Bagó Géza árvaszéki ílnök és Horváth József számvevő 4 napi fáradságos munka után mult szombaton fejezte be munkáját.

Hosszas s farsztó volt a bizottság munkája, mert a községi képviselőtestület kívánságához képest minden egyes tétel eredetét kutatta, megvizsgálta, hogy a megszavazásnál betartották-e a szabályrendelet által előírt kelleket s ha nem, ki követte el a mulasztást, van-e a tulajdonosnak vagyona, ha elhalt, kik az örökösök, van-e vagyonuk, biztosítva lett-e a követelés s ha nem, kit terhel a mulasztás, a kamatok befizetették-e s ha nem, tetteik-e lépések azok behajtása iránt s ha nem, kit terhel a mulasztás? Kihallgatták a közgyámokat, az adóoskat s az összes érdekeltet s beszerezték rövid uton a szükséges okmányokat.

Mely vizsgálat sikeres megejtése csakis a kiküldött kiváló szakismeretének s nagy ügybuzgóságának, valamint a községi jegyző s a képviselőtestület kebel-

ből kiküldött tagok odaadó támogatásának köszönhető, miáltal több oly követelést mentettek meg a községi árvapénztár részére, melyek a vizsgálat nélkül a község terhére estek volna.

A vizsgálat befejeztével előterjesztették annak eredményét a községi képviselőtestületnek, mely a törvény s szabályrendeletre megállapított hiányt, illetve fedezetlen követelések egyenlő részletekben való befizetésére egyhangu határozattal kötelezte magát, fentartván visszakereseti jogát a mulasztó közgyámok s községi elüljárósági tagok ellen.

Egyben köszönetét fejezte ki a vármegyei törvényhatóságnak, hogy ezen rég buzódó ügy befejezését lehetővé tette, valamint köszönetét tolmácsolta a kiküldött bizottságnak is, hogy fáradságos ügybuzgóságával, teljes odaadásával az ügyet rendezni segítette. Végül a kiküldött bizottságot lelkesen megéljenzette s további működésüköz sikert kívánt.

A bácsujfalui árvatár.

Ugyancsak f. hó 3-án ejtetett meg a vizsgálat Bácsujfalu községében is dr. Hirmann Ferenc tb. főügyész, Zsigmond Dénes árvaszéki ílnök és Kémárky Endre tb. számvevő által meg nagyobb nehezéssel, de szintén teljes sikerrel s a község teljes melegegésére. A nehezéset főként az okozta, hogy a kiküldött bizottság a községi lakosság tót nyelvet nem igen értette, másrészt pedig azon körülmény, hogy a községi jegyző ép előtte való nap egészségi szempontból elutazott s így igen nehéz volt a vizsgálathoz szükséges adatok beszerzése. Mindazonáltal a bizottság nem riadva vissza a nehéz munkától, teljes 3 napig lankadatlan fáradsággal s ügybuzgósággal a szokott módon a vizsgálatot a község teljes melegegésére befejezte s ahhoz képest a község a hiány fedezetét magára vállalva, annak fedezéséről gondoskodott s abbéli örömenek s köszönetének adott kifejezést, hogy árvatári ügye, mely sok gondot okozott a községnek, végre valahára kedvező befejezést nyert.

Vármegyénk lótenyésztése.

— Válasz Tóth Lajos, a zentai Gazdakör elnökének a „Bácska“ 14-ik számában közzétett ugyane című cikkére. —

Hogy a fenti közleményt kellőleg megvilágítsam, vessünk mindenekelőtt egy pillantást az országban már eddig létező „tájfajta“ lótenyésztéseknél tett tapasztalatokra és azok főbb pontjaira, hogy ezáltal a Bács megyében létesítendő „fajtenyésztés“ előmunkálatainál kellőleg tájékozva legyünk és a leendő tenyészkertlekek beosztásánál a mi éghajlati és talajviszonyunknak tökéletesen megfelelőleg járjunk el.

Eddig az országban a nagyméltósági földművelésügyi miniszter ur támogatásával a következő „tájfajta“ tenyésztések létesültek:

A „mezőhegyesi tájfajta“, mely a Nonius fajtaban tenyésztetik és már eddig magába foglalva Mezőhegyes környékén kívül, Szarvas, Orosháza, Makó és Pereg környékét.

A „Nonius fajtenyésztés“ Béga-Szt-György, Grabác és Német-Szt-Miklós környékén Torontál megyében, mely utóbbi főleg a mi viszonyunkhoz mérten a legmegfelelőbb és utánzásra méltó, némi módosítással.

Most már tekintünk a „fajtenyésztés“ célját:

A kancák okserű párosításával, a csikók, főleg a kancacsikók helyes felnevelésével, mely felnevelésnél kikérthetetlen, hogy azok szabadban legyenek felnevelve és hogy 3 éves koruk előtt munkára ne használtsanak s hogy a csikók közül, jó anyakancának beváló kancák el ne adassanak, ily módon idővel, a harmadik-negyedik nemzedéknél egy egyöntetű faj elérése tűzetik ki célul.

A béga-szt-györgyi, grabáci és német-szt-miklói „Nonius fajtenyésztés“ főbb pontjai ezek:

1. § A közreműködésre felvettük mindazon vidéken lakó kizárólag lótenyésztéssel foglalkozó gazda ember, ki az alább felsorolt pontoknak magát aláveti és ezt egy írásbeli kötelező nyilatkozatban kijelenti a felügyelő bizottságnak. Eme nyilatkozat csak akkor szűnik meg, ha az illető okot ad arra, hogy a törzkönyvből törtltessek.

2. § A tenyésztés iránya feletti felügyeletet, a felülvizsgálati jogot és minden idevágó intézkedést a felügyelő bizottság gyakorolja, illetőleg a tenyésztők érdekeinek szemmel tartásával.

A felügyelő bizottság, miután a ménék fölötti rendelkezési jog és a tenyésztési viszonyok általában ugy kívánják, a méntelep osztály parancsnokból, mint elnökből állandóan, továbbá az általa helyenként esetről-esetre ideiglenesen felkért egyénekből, mint tagokból áll.

A felügyelő bizottság korlátlanul vezeti az egész tenyésztést. Határozatait, amennyire lehetséges, a tenyésztőkkel egyetértőleg hozza ugyan, de ha mégis nézeteltérés forogna fenn, ugy a tenyésztőknek a bizottság határozataiban megnyugodniok kell.

4. § A nagyméltósági földművelésügyi miniszterium engedélyével a következő kedvezmények adhatnak meg:

1. A kancák párosítása. (Lásd 8. §.)

2. A kancák kedvezményes árban való fedeztetése és pedig nem bélyegzett kancáknál 8 korona, bélyegzett kancáknál 4 korona, próbaménekként ingyen.

3. Bélyegzés és törzkönyvelés. (Lásd 6—7. §.)

6. § A pontosság kedvéért és esetleges visszavételek kikérthése végett minden tenyésztőnek párosított kancái és az azokból származott bélyegzett ivadékokról törzkönyv vezetetik, amelyből egy ló eladásakor kivánatra törzkönyvi kivonat adatik.

A törzkönyvbe a kancák fedeztetéskkor iratnak be teljes leírás szerint, a csikók pedig bélyegzésükkor szín, nem, jegyek és bélyegzés szerint, mely célból azok, ha lehetséges, 9 napos korukban, de születés után 1 hónap eltelté előtt okvetlenül bemutatandók.

7. § A csikók, mikor beiratnak, bélyegezve lesznek a nyereghelyen jobbról „nf“ (Nonius fajtenyésztés) és a születési évszámmal, balról pedig a törzkönyvi folyó számmal. A bélyegzés egy az elnök által kirendelt tag, a tulajdonos vagy megbizottja és a törzkönyvvezető jelenlétében díjtalanul végeztetik.

A törzkönyvvezetőnek mindegyik kanca után 1 korona díj jár, melyet a tenyésztő a kancának évenként először történt fedezése alkalmával lefizet.

A községi előjáróságok felkérhetnek, hogy a lóvelelek kiállításánál a bélyegjegyekre különös gondot fordítani sziveskedjenek.

8. § A Nonius fajtenyésztés összes anyaga évenként szeptember hóban, egyelőre míg a kanca létszám nem nagyon nagy, a központi állomáson, később pedig különböző helyeken összpontosítatik, felette osztályozás tartatik, ugyszintén ekkor vétetnek a kancák párosítás alá.

Ezen helyeken a tenyésztésben résztvevők összes a Nonius fajtenyésztéshez tartozó lóanyaggal megjelenni kötelesek. Az indokolatlan meg nem jelenés a tenyésztésből való kizáratást vonja maga után!

Az összpontosítási helyek és napok évenként a hatóságok utján adatnak a tenyésztő közönség tudomására ideje korán.

A párosítás alkalmával minden tenyésztő minden kancája után, mely párosított, elégtl a fedeztetési díj egy részét, azaz egyenlően 2 koronát azonnal lefizetni tartozik, kötelezősül arra nézve, hogy felvett kancáját tényleg fedeztetni fogja. A lefizetett 2 koronáról elismervényt kap, melyen kiírtatve van a párosítási eredmény is. Az elismervényt a tenyésztő a kanca próbáltatása alkalmával előmutatni köteles s ha a kanca nem sárlott volna, ez esetben reá vezetetik a próbálás kelte s a tenyésztőnek visszaadatik.

A kanca első fedezése alkalmával, az elismervényt mint pénz adatik át a fedezésért a még reafizetendő összeggel együtt a tenyésztő által a fedeztetési állomáson. Minden kanca annyi ugrást kap, amennyi neki szükséges.

Az olyan kancák után, melyek nem sárlás folytán, szóval a tenyésztő mulasztása nélkül nem fedeztettek, annak a 2 korona az elismervény beszolgáltatása ellenében a fedezési idény végén visszaadatik.

Ez áll az esetleg elhullott kancákra nézve is.

Ha ellenben valamely tenyésztő beirt és párosított kancáját fedeztetni egyáltalán nem hozza, annak előre lefizetett 2 koronája a tenyésztési alap javára esik. Magától értetődik, hogy ingyenes fedezésre felvett kancák után a párosításkor előleg sem fizetetik.

9. § Megtartásra osztályozottnak tekintendő minden egyes kanca, amely fedeztetés céljából beiratott mindaddig, míg ki nem törtltesik a tenyésztésből, továbbá minden olyan bélyegzett kancacsikó, amelyre nem mutatik ki, hogy eladható.

A him állatokat, továbbá azon lovait, amelyek megtartásra nem osztályoztattak, a tenyésztő bármikor tetszése szerint eladhatja, de az eladást utólagosan jelentse, hogy a törzkönyvbe bevezetve legyen, épp ugy az elbúllást is bejelenteni tartozik.

Ha egy olyan ló hullott el, amely megtartásra osztályoztatott, akkor ezt a községi előjáróság által megerősített igazolvánnyal kell igazolni, melyben a ló teljes leírása kiírtatve legyen.

12. § Az okserű tenyésztés kellékei képen szükséges, hogy a résztvevő tenyésztők magukat kötelezzék a csikóknak szabadban való felnevelésére és arra, hogy 3 éves kora előtt a csikót munkára nem használják.

Ezen főbb pontokból látjuk, hogy egyelőre a rendelkezésre álló fajménékből csakis egynéhány mar most is jó kanca anyaggal bíró községekben volna feallitható egy ily fajtenyésztés, hogy azután innen kiindulva az egész környékre kiterjedjen és ily módon idővel egész Bács megyében a vidéknek legmegfelelőbb egyöntetű faj tenyésztessék, hol azután a vevő ott bizony nagyobb számban kapja szükségletét bármely időben s főleg, hogy minden községnek magának van piaca lóanyaga részére, melyet esetleg az istállóból is eladhat s amennyiben a nagyobb érték tudatában is van, lóanyagát nem kénytelen neveléséges árakért elpocskolni a távoli vásárokon, mint ez már most Mezőhegyes környékén bebizonyult, hol nemesak katona-lovakat vesznek direktre a tenyésztőtől, hanem már külföldre is nagy számmal adják el a fölőselet; mint ahogy az idén is január hóban is Mathieu Prosper ismert brüsszeli nagy lokereskedő ott 26 darab 2 és 3 éves kancát vásárolt össze 18,120 koronáért, vagyis közel 700 korona átlagárban.

A második pont azt akarja eredményezni, hogy mindkét szülő jó legyen, hogy azok ivadéki töltik a jót örököljék és a gondos párosítás következtében a hibák eltűnjenek, a faj szilárd és jellegző legyen. Tekintve már most azt, hogy egy rossz vagy silány csikót is ugyanannyi fáradsággal, ugyanannyi takarmánnyal kell felnevelni, mint egy jót, mely a szülő gondos kiválasztása és párosítása által lesteült, minden gazda ezen igen fontos s lehet mondani, első követelménynek magát szivesen alá fogja vetni.

A második fő pontja a nevelésnek az etetés és a szabadon való felnevelés, mert ennek hiányában a legjobb csikó is elsatnyul és a folytoni istállózás folytán szeme, tüdije romlik, jó takarmány híján pedig a csont képzése nem fejlődhetik.

Szükséges volna minden lótenyésztő községben egy 4-5 holdas nagyságu bekerített csikókert, hol télen naponta egynéhány órát künn szabadon mozoghatnak, nyaron pedig legelőn, vagy ha az nincsen, ugy egész nap, a kellő etetés mellett, a csikókertben lehetnének a csikók.

Sok szomorú tapasztalatot szereztek már a gazdák az istállóban való nevelés mellett, mert ily csikó szivőségát, kitaróságát és csontfejlését, melyet szabadon való nevelés által elért volna, rendszeren az istállógözből hagyta vissza.

Ezek előrebocsátása után, most már rátérek a mi bácskai viszonyunknak, nézetem szerint, a legmegfelelőbb kerületi beosztásának javaslatába.

Tóth Lajos urnak a mezőhegyesi törzsek felsorolásánál közölt azon pontjait, melyeket Kovácsy Béla és Monostory Károly művéből vett át, minden félreértések kikérthése végett előbb meg kell cáfolnom, amennyiben ezen mű 1889-ben jelent meg s akkor jöhetett, hogy találtak a szerzők egyes Noniusoknál törékenyebb patákat és elvéve a Gidránoknál gyöngébb csüdét és tokszalag kitágulást, de bátran merem állítani, hogy ez mai nap már mint fajjellegző hiba nem sorolható fel, sőt ellenkezőleg, kénytelenek vagyunk elismerni, hogy Magyarországnak ezen két törzse az angol telivér vérfel-frissítés által annyira megszilárdult és tökéletesbített,

F
A zo
pernyire
vetlenül el
ban levő
karban lev
kedvező f
hasznob
sal szolgál
H
Iső ren
2 méter
tott, tisz
lönben g
denféle
lego
Schv
fa
vize
Maria-tele
Török-k
a folyó
30,0
őszi
kerül
elsőre
másod
elsőre
másod
1760. szám.
kg. 1902.
Pályáza
Kiszács
sz. határozata
(közölő) köm
könyv készit
610/kgy. 187
foglaltak szor
hirdetetik.
Ennélfog
urak, hogy a
taikat folyó
ségi elüljáró
gyeztük, hogy
eszközöket is
fogadni, illet
Kiszács
Wodrin
jeg
13658 sz.
tkvi 1901.
Árv
A zom
hatóság köz
végrehajtóna
szervezők elle
iránti végreh
területén lévő
a zombori 563
tulajdonul be
számu ház es
ban ezennel m
elrendelte és
1902. évi apr
zombori kir. t
tandó nyilvár
áron alul is g
Árverez
beesárának 1
vagy az 1881.
számitott és
sz. alatt kelt
kijelölt óvadé
hez letenni a
telmében a h
lyezéséről kiá
gáltatni.
Kelt Zom
A zombor

HIRDETÉSEK.

Földbirtok.

A zombori határban, a várostól mintegy 20 percnire, a zombor—bezdáni műút mellett közvetlenül elterülő 36 katasztrális holdnyi egytagban levő kitűnő minőségű **szántóföld**, jó karban levő gazdasági épületekkel együtt, igen kedvező fizetési feltételek mellett **eladó**, vagy **haszonbérbe vehető**. Bővebb felvilágosítással szolgál a **Zombori Takarékpénztár**.

Hirdetmény.

I-ső rendű szőlő **tölgyfakaró** 2 méter hosszú, gömbölyű és hasított, tisztítva és hegyezve, nemkülönben **tölgyfa oszlopok** mindenféle hossz- és vastagságban a **legolcsóbb árban** kapható **Schwarz Testvérek** **fakereskedőknél Ujvidék.** 4-4

Nagyméltóságú vizeki Tallián Béla ur **Mária-telepi száz holdas faiskolájában** **Török-Kanizsán (Torontál megye)** a folyó 1902. év tavaszán **30,000 drb legjobb faju őszibarack-oltvány**

kerül eladásra a következő áron:
elsőrendű darabja . . . 40 fillér,
másodrendű darabja . . . 30 fillér,
elsőrendű ezre . . . 360 korona,
másodrendű ezre . . . 250 korona.

A **Mária-telepi faiskola** **kezelősege** **Török-Kanizsán (Torontál megye).**

1760. szám.
kig. 1902.

Pályázat mérnöki munkálatra.

Kiszács község képviselőtestületének 27/kgy. 1902. sz. határozata folytán a község határában levő községi (közúti) közművek felmérése, kijelölése és azokról törzskönyv készítése — az 1890. évi I. t. c., valamint a 610/kgy. 1897. sz. vármegyei szabályrendelet 3. §-ban foglaltak szoros betartása mellett — evencel pályázat hirdettetik.

Ennélfogva felkérnek mindazon okleveles mérnök urak, hogy a kérdéses szakmunkára vonatkozó ajánlataikat **folyó évi március hó 20-ig** alulírott községi eljáráshoz benyújtani sziveskedjenek, megjegyezzük, hogy a szükséges fuvarokat, munkásokat és eszközöket is a vállalkozó mérnök urak tartoznak felvállalni, illetve beszerezni.

Kiszács, 1902. évi február hó 25. én.

Wodring Ágoston, **Szabados Miso,**
jegyző. 3-2 bíró.

13658. sz.
tkvi 1901.

Árverési hirdetmény.

A zombori kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy a zombori takarékpénztár végrehajthatóan Heinez Kálmán és neje végrehajtható szervenők elleni 1400 korona tőkekövetelés és járulékaik iránti végrehajtási ügyében a zombori kir. törvényszék területén lévő, Zombor szab. kir. város határában fekvő, a zombori 563. számú betétben végrehajtást szenvedők tulajdonául bejegyzett A. † 1. sor, 1454. hr. 94. ö. i. számú ház és 162 □ ölyvi betelekre 2400 koronában evencel megállapított kikiáltási árban az árverést elrendelte és hogy a fennebb megjelölt ingatlan az **1902. évi április hó 8-ik napján délután 3 órakor** a zombori kir. törvényszék árverési termében megartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alul is eladati fog.

Árverési szándékozók tartoznak az ingatlan becslésének 10%-át vagyis 240 koronát készpénzben vagy az 1881. LX. t. c. 42. §-ában jelölt árfolyammal számított és az 1881-ik évi november hó 1-én 3333. sz. alatt kelt igazságügyminiszeri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapirban a kikiáltott kezéhez letenni avagy az 1881. LX. t. c. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kelt Zomborban, 1902. évi január hó 3. án.
A zombori kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóság.

Radány Péter,
kir. törvénzéki bíró.

Jakobb József igazgató-tanítónál Bács-Bresztovácson

Zombor és vidéken (a Közép-Bácskán) bejárat legnemesebb és legjobb faju **gyümölcsfák**, u. m.: nyári, őszi és téli **alma** (Bismark-alma, arany parmen, raneták), **körték**, **szilvák**, legnagyobb **zöldringlő** (Reineclande d'Angouleme, — több faju (legkorábban és egészen későn érők is) **kajszinbarackok**, legnagyobb gyümölcstű **hirsalma** (gyökérnemes), nagy szemű fekete vagy piros **meggy**, — 2-6 éves rendkívül gazdag gyökérzetű **diófa-csometék** (a diók vékonyhéjúak, könnyűtörtek és telibetiek), — **csesznyék** legjobb fajokban (badacsonyi óriás fekete ropogós és germersdorfi igen nagy piros ropogós), — sok faju **őszibarackfa-oltványok** (duránci és magvaváló, köztük már csesznyével érő), — legnagyobb gyümölcstű, hosszúfűrtű **ribizke**, piros és fehér nagy szemű **pöszméte** (egres) (Wihams industry), folyton termő piros **málna** (Himbeern). A gyümölcsfák nével ellátott (autentikus) törpe vagy magas drbja 40-100 fillér. Ribizke vagy egres (erős hozontos példányok) drbja 20 fillér. Málna drbja 4 fillér. **Szamóca** (földi-eper) csak nagy gyümölcstű korán érő 10 drb 10 fillér. Nemesített 1-3 éves közép- és magastörzsű szabadban nevelt **rózsák**, a legkedveltebb és leghálásabb fajok, u. m.: Marschall Niel, Fatime (sötétpiros), Kapitén Christí, Lafrance, Madame la Baronne de Rothschild, Sultanin of Zanzibar, Reve d'or, Etoile de Lyon, Oeander, Hajnal Lajos stb. bő gyökérzetű és szép kifejtett koronával, drbja 60-80 fillér. **Nemes mandula** (óriási és papirhéjú). **Gömb- és piramis-akac** (6-7 láb magas koronába jött igen erős törzsű és szép koronájú) drbja az erősség szerint 160 fillértől 200 fillérig. **Ojtogalyak** bármely gyümölcsfajból drbja 6-12 szemmel 4 fillér. Aki többféle gyümölcselel kíván rendelkezni — úgy hogy kertjéből egész éven át érett gyümölcsöt kapjon — legjobb, ha a kiválasztást reám bizza; csupán csak azt tessék jelezni, hogy hány drb körte, alma, csesznyé stb. mást kíván. En csak legkittünőbb és teljesen bevált fajokból fogom a rendelést összeállítani, úgy hogy abban nyári, őszi és téli gyümölcs képviselve legyen. 3-2

Szikviz gyártáshoz

szükséges teljesen jó karban levő gép összes felszereléssel és 1000 darab szódás üveggel jutányos áron **eladó**. Venni szándékozók sziveskedjenek a gép tulajdonosához **Vertunsky Dusán kereskedő ó-szivaci lakoshoz** fordulni. 2-2

1078. szám.
kig. 1902.

Pályázati hirdetmény.

Lality községben lekötésén folytán megüresedett s 1000 korona havi előleges részletben kiszolgáltatandó fizetéssel javadalmazott községi segédjegyzői állásra evencel pályázatot hirdetek és felhívom ezen állást elnyerni óhajtoikat, hogy szabályszerűen felszerelt kérvényeiket **1902. évi március hó 25-éig** nyújtsák be, mert a később érkezők figyelembe vétetni nem fognak. Szerb nyelvet beszélők előnyben részesülnek. **Hódsághon, 1902. évi február hó 27-én.**

Szemző Károly,
főszolgabíró.

3-2
902. szám.
kig. 1902.

Pályázati hirdetmény.

Bács-Kula községében előléptetés folytán üresedésbe jött és évi 800 korona fizetéssel javadalmazott községi I-ső irnoki állásra és az esetleg ezen állás betöltése által megüresülő községi irnoki állásra evencel pályázatot hirdetek.

Felhívom a pályázni óhajtoikat, hogy szabályszerűen felszerelendő kérvényeiket hozzám **1902. évi április hó 1-sejéig** annál is inkább nyújtsák be, mert az azon túl érkezők figyelembe nem fogom venni. **Bács Kula, 1902. évi március hó 1-én.**

Dr. Széchényi,
főszolgabíró.

3-1
178. szám.
kig. 1902.

Pályázati hirdetmény.

Wekerlefalva községében elbocsátás folytán megüresedett gyalogrendőrzeti állásra pályázat nyitattik. Felhívtnak mindazok, kik ezen állást elnyerni óhajtoik, hogy a községi rendőrségi szervezési szabályrendelet 7. §-ában előirt, szabályszerűen felszerelt, magyar honpolgárságukat, életkorukat, erkölcsi magaviseletüket, egészségüket s a magyar és német nyelvnek sző- és irasbani tökéletes tudását igazoló okmányokkal felszerelt kérvényüket alulírt községi eljáráshoz **folyó évi március hó 20-ig** nyújtsák be, mivel a későbbben beérkező kérvények figyelembe nem vétetnek.

Javadalom: havi utólagos részletekben fizetendő évi 600 korona, melyből a megválasztandó a rubázatot önmaga tartozik beszerezni, a fegyverzetet és egyéb felszerelést cikkeket azonban a község adja. **Wekerlefalván, 1902. évi március hó 2-án.**

Benyács Simon, **Weber Mátyás,**
jegyző. 3-1 bíró.

3138. szám.
kig. 1901.

Pályázat mérnöki munkálatra.

Bács Bodrogh vármegye zsabylai járásában fekvő Zsablya község községi és közdülő utai Bács Bodrogh vármegye törvényhatósági bizottságának 610/1897. közgy. szám alatt alkotott szabályrendelete irányelvei szerint elkészíteni és törzskönyveztetni elhatározatván, felkérnek mindazon okleveles mérnök urak, kik eme munkálat elkészítését elvállalni óhajtoik, miszerint erre vonatkozó ajánlataikat költségvetéseik kapcsán legkésőbb **folyó évi március hó 20-ik napjáig** alulírott eljáráshoz benyújtani sziveskedjenek.

Zsablyán, 1902. évi február hó 24-én.

3-2

Az eljárárság.

1033. szám.
kig. 1902.

Pályázati hirdetmény.

O Kanizsa községben egy, havi utólagos részletekben fizetendő 600 korona fizetés és 240 korona lótaraszi átalánnyal, ruha s teljes felszereléssel (lovat kivéve) javadalmazott községi lovasrendőri állás üresedésbe meg, felhívtnak mindazok, kik ez állást elnyerni óhajtoik, hogy sajátkezűleg irt kérvényeiket:

- a) a magyar állampolgárságot;
- b) a védőkitelezettség teljesítését;
- c) az életkort, erkölcsi magaviseletet igazoló okmányokkal;
- d) a testi épséget és egészségi állapotot igazoló bizonyítvánnyal és
- e) az eddigi alkalmaztatást igazoló okmányokkal felszerelve, **folyó évi március hó 12-ig** a zentai tekintetes főszolgabírói hivatalhoz nyújtsák be.

O-Kanizsán, 1902. évi február hó 26-án.

Laczkovits Károly, **Popovits György,**
jegyző. 2-2 bíró.

437. szám.
kig. 1902.

Árverési hirdetmény.

Temerin község alulírott eljárársága részéről ezenel közhírré tétetik, hogy a község mint erkölcsi testület tulajdonát képező vadászati jog az 1883. évi XX. t. c. 3. §-a alapján 1902. évi január hó 1-től 1907. évi december hó 31-ig bezárólag 6 egymásután következő évre **folyó évi március hó 22-én délelőtt 10 órakor** a községhezánál megtartandó nyilvános árverésen — a határt négy külön vadászterületre osztva — a legtöbbet ígérőnek bérbe fog adni.

Kikiáltási ár az egész határra egy évre 264 korona, a határ egy-egy negyedére évi 66 korona. Az árverési feltételek Temerin község jegyzői irodájában a hivatalos órák alatt betekintheők.

Kelt Temerinben, 1902. évi február hó 25-én.

Zsótér Akos, **Tóth József,**
jegyző. bíró.

204. szám.
kig. 1902.

Pályázati hirdetmény.

Lality községében lekötésén folytán üresedésbe jött gyalogrendőri állásra pályázat hirdettetik.

Pályázati kérvények a községi eljáráshoz **március hó 7-éig** benyújtandók. Utólagosan felveendő havi fizetés 40 korona. **Lalityon, 1902. évi február hó 21-én.**

Az eljárárság.

339. szám.
kig. 1902.

Árverési hirdetmény.

O-Kanizsa nagyközség eljárársága részéről ezenel közhírré tétetik, hogy a község tulajdonát képező **vadászati jog**, négy vadászati körre osztva, az 1883. évi XX. t. c. 3. §-a értelmében és a képviselőtestület 57/jkvi 1902. számú határozatában foglalt feltétel mellett, 1902. évi augusztus hó 1-től kezdődőleg 6 egymásután következő évre, vagyis 1908. évi augusztus hó 1-ig, **folyó évi március hó 17-én délelőtt 10 órakor** O-Kanizsa községhezánál nyilvános árverés útján haszonbérbe fog adni.

Az árverési feltételek a közigazgatási jegyzői irodájában a hivatalos órák alatt betekintheők.

O-Kanizsán, 1902. évi március hó 1-én.

Laczkovits Károly, **Popovits György,**
közs. jegyző. 3-1 közs. bíró.

880. szám.
kig. 1902.

Pályázati hirdetmény.

Ada községben lemondás folytán üresedésbe jött két (2) rendőri állásra evencel pályázat nyitattik. Az állás javadalmazása havonként utólagos részletekben fizetendő évi 500 korona.

Felhívtnak mindazon magyar honosságu, katonai kötelezettségüknek eleget tett, irni és olvasni tudó pályázni óhajtoik, miszerint sajátkezűleg irt pályázati kérvényüket alulírt eljáráshoz keresztlel, katonai könyvecske, hatósági és orvosi bizonyítvánnyal felszerelve **1902. évi március hó 12-ig** annál inkább adják be, mert későbbben érkezők figyelembe vétetni nem fognak.

Kelt Adán, 1902. évi március hó 2. án.

Király Lajos, **Bakos György,**
jegyző. bíró.

Pompás, üdítő sörítal.

Haggenmacher-féle

Góliát Maláta Sör

a legfinomabb sörítal, üdítő és tápláló.

Dr. Telbisz János kir. kereskedelmi törvényszéki vegyész szakértői véleménye ez: 3-2

„Vizsgálatom alapján kinyilvánítom, hogy a „Haggenmacher-féle Góliát Maláta sört” magas foku maláta kivonat és kiváló maláta cukor tartalma miatt a legkitűnőbb maláta sör.”

1899. állami arany érem.

Páris 1900. Grand Prix.

Kapható:

Antits A. M.-nál

Zomborban, Széchenyi-körút.

Telefon-szám 54.

Pompás, üdítő sörítal.

Pezsgő.

„Patent sec” (savanykás)

Törley József és Tsa

Budapest.

Egyedüli raktár Zombor és környékére:

ifj. Heindlhofer Róbert

fűszer- és csemegekereskedésében

ZOMBORBAN. 25-20

1344 szám. kig. 1901.

Pályázat mérnöki munkálatokra.

Lality község határában lévő községi közlekedés (vicinális) és községi (közúti) utak törzskönyvének valamint az utcák és terek szabályozási térképeinek okleveles mérnök általi elkészítésére folyó évi március végén lejárandó határidővel pályázatot hirdet.

3-1

A község elöljárósága.

Tengeri morzsoló!

MAYER E. szombathelyi gépgyárából járgány és gőzerőre, alig használt, Schüsler Pál gépműhelyében Zomborban 120 koronáért eladó.

3-3

Végeladás.

Néh. apám Engel Adolf által 40 év óta vezetett

fűszer és rövidárúüzletet

ujjonnan rendezem be, és azt saját cégem alatt folytatólag vezetendő, még e hó folyamán megnyitom, minél fogva Kossuth Lajos-utcában lévő

női és férfi divatárúüzletemet véglegesen eladom.

Teljes tisztelettel

ENGEL MÓR.

3-1

Végeladás.

Tavaszi újdonságok.

PÁRISI ÁRÚHÁZ

Zomborban, (korzó) a nagytőzsde mellett.

Van szerencsém a mélyen tisztelt hölgyközönség szives tudomására hozni, hogy

a legdivatosabb tavaszi újdonságok

megérkeztek:

angol és francia női kelmék,

BATISZTOK ÚJ DISZEK

Királyváson vállalat egyedüli raktára.

Teljes tisztelettel

Tuna Gusztáv.

10-1

Férfiújságban nagy választék.

Fehérnemű hönipar.

A legjobb és legolcsóbb bevásárlási forrás.

Rácz György

Jolánföldi szőlő-oltványtelepe és kertészetében. Kula (Bácsmegeye), jutányos áron kapható szokványminőségű, fajtiszta, Rupestrís Monticola és Riparia Portalis alanyu gyökerező fásoltvány, sima zöldoltvány, Othello öntermő, amerikai vad szőlővessző és európai szőlővessző. Gyümölcsfák, alma- és körtevadonok, utszéli fák és

MACLURA AURENTIACA

a legjobb és legellentállóbb élő kerítés, végre

Gleditsia élősvény.

Árjegyzéket kívánatra küld az

10-5

INTEZŐSÉG.

Vértesi Károly illusztrált utirajzai.

Keleti ég alatt. EGYIPTOMBAN.

25 iv, 62 kép.

Keleti ég alatt. PALESZTINÁBAN.

33 iv, 40 kép.

KONSTANTINÁPOLY.

21 iv, 65 kép.

Ára egyenként, egész vászonkötésben, stílizált címlappal 6 korona. Mind a három munka szerzőnél — Zomborban — egyszerre megrendelve, 15 korona.

Jeney Mihály

okleveles mérnök

mérnöki és műszaki vállalati irodája

Szegeden, Takaréktár-utca 4. sz. alatt.

Elvállalom és a legjutányosabb díjazás és a legkedvezőbb fizetési feltételek mellett teljesítem:

Községi közutak és dűloutak felmérését, kitézését és törzskönyvezését,

az utakról szóló 1890. évi I. t. c. és a 610. kgy. 1897. számú vármegyei szabályrendelet rendelkezéseinek megfelelően.

Belsősegek és külső batárok mindenféle szabályozási munkálatait és térképek készítését.

Legelőfelosztások és határtagosítások keresztülvitelével kapcsolatos összes mérnöki munkákat.

Építkezésekről tervezeteket és költségvetéseket a legnagyobb gyorsasággal, pontossággal és részletességgel készítek.

Az általam teljesítendő mérnöki munkálatokért minden irányban teljes felelősséget válllok; különben azoknak szakszertű, kifogástalanul pontos és lekiismeretes végrehajtását már 22 évi sokoldalú mérnöki gyakorlatom — melyből a többi között 9 évet a Bács-Bodrogh vármegyei m. kir. államépítészeti hivatalnál államszolgálatban töltöttem el — is biztosítja.

Utikitézési, uttörzskönyvezési, határrendezési és belsősegek szabályozási munkálatokat Bács-Bodrogh vármegyében már eddig is több községben, nevezetesen: Petrovácon, Pacséron, O. Morovician, Bajsán stb. készítettem és ezidőszent Bács-Földváron készítek.

Szíves levélbeli megkeresésekre Bács-Bodrogh vármegye területén bárhova — saját költségemen, minden igény támogatása nélkül — személyesen elutazom és a készíteni szándékolt mérnöki munkálatokra vonatkozólag felvilágosításokkal és utbaigazítással készséggel szolgállok.

10-5

Meghívás.

Az első vaskuti segélyszövetkezet az igazgatóság és felügyelő bizottság határozata folytán március hó 20-án reggeli 10 órakor tartja az 1901-ik üléstéről szóló közgyűlést, melyre a részvényesek tisztelettel meghívotnak.

Az igazgatósági gyűlés, mely február hó 26-án megtartott, tüztesen átvizsgálta és helyben hagyta a számadásokat és egyszersmind meghatározta a közgyűlés tárgysorozatát. Ugyanis: a) a gyűlési elnök és jegyző választás. b) Az igazgatói és felügyelő bizottság jelentése a lefolyt 1901-ik évi üzletéről. c) A mérleg bemutatása és esetleg a fölmentés megadása, a tiszta jövedelem elosztása fölötti intézkedés az alapszabályok 25. §-a értelmében. d) Aligazgató, igazgatósági tagok, póttagok és cégjegyzők választása. e) A részvényesek sorából a jegyzőkönyv hitelesítésére két tag választása.

Végül történt intézkedés, hogy az összes zárszámadási okmányok 8 napon át kitéve legyenek az egyetel helyiségében a kereskedelmi törvény 243. §-ának 2. pontja értelmében.

Kelt Bács-Vaskuton, 1902. évi február hó 26-án.

2-2

Az igazgatóság nevében:

Pilger Nándor, igazgató.

Zármérleg

Vagyon. az „Első vaskuti segélyszövetkezet”-től 1901. évi január 1-től december hó 31-ig. Teher.

Egyenleg 1901. évi december hó végén	61388 27	Részvénytőke-számla	171068 21
Kötvényekben	263208 20	Részvénytőke kamat számla	9207 25
Ingatlan (ház)	3300 —	Betétek számla a tőkésített kamatokkal	138522 15
Butor és felszerelések értéke 20% levonása után a használatért	285 84	Alapítóke-számla	4580 80
		Tartalékalap számla	2383 90
		Tiszta nyeresemény 2200 részvény közt föl osztva a részvény 1 kor. 10 fillér	2420 —
	328182 31		328182 31

Pilger Nándor s. k., igazgató. Szauter Gyula s. k., szövetk. jegyző. Stehli Sebestyén s. k., pénztárnok. Baile Antal s. k., könyvelő.

A fő- és segédkönyvekkel összeegyeztetvén, összhangzó és helyesnek találtattok.

Krix János s. k., fől. biz. tag. Grünfelder Ferenc s. k., fől. biz. tag. Hellenbarth Márton s. k., fől. biz. tag.

Zombor. Bittermann Nándor és fia könyv- és könyvrendjából.

Egész Fél év Negy

A lap s külden nek, an nos

Egyes sz

Várn

ciusi havi il rendelete ért miniszterekhe állapotát kit terjeszkedő feltüntető, a szerint csoport

Az ezen reknek adot közügyeinél.

Ezen je zöljük a köv

A minisz ben a min s törvények ve folyamán ele ütközött-e ne

A jelent lépett bünvád séges személy ségekbe ütköz által érhető e

Kívánja reseti adó, m egyező, töröl alap jelöltesse

Szüksége kihágásokra naplók egyesít egybekötött t közrendészet helyhez való kormányi inté

JavaSolja hozás utján v

Közli a mindenütt ann sitett állások munkát csak hetik.

JavaSolja különösen a

A ,

A szerele

Trischel

Hiába ni tatlan. Megát volt, a szerle ben. Aki nem igy énekel:

Végre bel zatlan marad,

M V U E K L B H E J J N E T J

Tanítvány ladtak a kijelöl